

РЕШЕНИЕ

№ 4519

гр. София, 11.02.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 9 състав,
в публично заседание на 28.01.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Камелия Серафимова

при участието на секретаря Анжела Савова и при участието на прокурора Тони Петрова, като разгледа дело номер **8539** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Настоящото административно производство е по реда на чл.203 и сл. АПК, вр. с чл.284 от ЗИНЗС.

Образувано е по искова молба на Н. Г. В. от [населено място] срещу ГДИН за заплащане на обезщетение за претърпени от него имуществени вреди в размер на 247,94 лева- иззет телевизор, който му е дарен от друг подсъдим и сума в размер на 5000 лева – обезщетение за претърпени неимуществени вреди вследствие отнемането на телевизора от Администрацията на Затвор- [населено място] за периода 23.02.2024 година до 23.08.2024 година, ведно със законната лихва върху сумите, считано от края на увреждането- 23.08.2024 година до окончателното изплащане на сумите.

В исковата молба се твърди, че ищецът е бил настанен в килия, като друг подсъдим на дата 22.02.2024 година му е дарил с Нотариално-заверена декларация телевизор ,на на 23.02.2024 година е извършено претърсване и изземване, като телевизорът му е отнет от страна на Администрацията на Затвор- [населено място] и това е довело до чувство на малоценност, потиснатост и страхова фобия, чувство на безсилие и огорчение, тъй като гледането на телевизия в затвора е единственото развлечение. Иска,се да бъде осъден ответникът да заплати посочените суми.

В съдебно заседание, ищецът- Н. Г. В. редовно и своевременно призован се явява и поддържа исковата молба на заявените основания.

Ответникът по иска- Главна дирекция“ Изпълнение на наказанията“ [населено място], редовно и своевременно призован се представлява от юрисконсулт Д., редовно упълномощена, която оспорва исковата молба по основание и размер по съображения,

посочени в писмения отговор. Претендира заплащането на юрисконсултско възнаграждение.

Представителят на СГП- прокурор П. изразява становище за доказаност и основателност на исковата претенция в посочения размер по отношение на иска за заплащане на имуществени вреди, а по отношение на иска за заплащане на обезщетение за претърпени неимуществени вреди обезщетението да бъде определено от съда по справедливост съгласно чл.52 от ЗЗД.

Административен съд София-град след като прецени събраните по делото доказателства, ведно с доводите и възраженията на страните, при условията на чл.142, ал.1 АПК, вр. с чл.188 ГПК, прие за установено следното:

13

От доказателствата по делото е установено, че ищецът е бил подсъдим в Затвор – [населено място] през исковия период, като е освободен с мярка “ Домашен арест “ на дата 09.12.2024 година.

На 20.02.2024 година с нотариално заверена Декларация Г. И. К. дарил телевизор марка TURBO X, модел TXV-E2474, сериен номер TXV -E2474230500354, закупен лично от него от ТД “ Фонд затворно дело “ на 22.12.2023 година безвъзмедно на Н. Г. В. с ЕГН [ЕГН], находящ се в „ЦСЗ“11 група, 05 спално помещение.

На 23.02.2024 година е депозирана Докладна записка до Началник на Затвор- [населено място], в която е посочено, че на 23.02.2024 година в 15,30 часа и във връзка с постъпила Декларация от лишения от свобода Г. И. К. е извършена проверка в спалното помещение на 11 група-5 и е извършено претърсване на спалното помещение, като е открит телевизор без документи, който е стоял на стената, над леглото на лишения от свобода Н. Г. В., като телевизорът е иззет с Протокол за иззети вещи и предмети № 0036, а ищецът във връзка с иззетия телевизор е депозирал обяснение, в което посочил, че телевизорът му а завещан с нотариална декларация от собственика му.

На 06.03.2023 година до Началник на Затвор- [населено място] е депозирана Докладна записка във връзка с иззетия телевизор на ищеца, в която е предложено на същия да бъде наложено дисциплинарно наказание - „ Писмено предупреждение “ и иззетият телевизор да бъде предаден за съхранение във вещи склад с титуляр на бележка Г. И. К. и същата ду му се предостави при поискване.

На 07.03.2024 година Комисията по разпределение на лишените от свобода изслушала ищеца във връзка с ДЗ №4241/28.02.2024 година за ползване на неразрешена вещ – телевизор.

На 13.03.2024 година Началник на Затвор – [населено място] със Заповед № 135 от същата дата наложил наказание – „ Писмено предупреждение “ на Н. Г. В. -11 група за извършено от него нарушение на чл.96,т.3 и чл.97,т.2 от ЗИНЗС, представляващо дисциплинарно нарушение по смисъла на чл.100,ал.1 и ал.2,т.1,т.5 от ЗИНЗС.

Срещу Заповедта ищецът депозирал жалба до Главен директор на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“–гр.С., а последният със Заповед №Л-146712/02.04. 2024

година отхвърлил жалбата на адвоката на задържания под стража-Н. Г. В. срещу Заповед № 135/13.03.2024 година на Началник на Затвор- [населено място], с която на основание чл.101,т.1от ЗИНЗС му е наложено дисциплинарно наказание - „ Писмено предупреждение“ за неспазване на чл.96,т.3 и чл.97,т.2 от ЗИНЗС, което представлява дисциплинарно нарушение по смисъла на чл.100,ал.1,вр сал.2, т.1 и т.5 от ЗИНЗС и потвърдил Заповед № 135/13.03.2024 година на Началник на Затвор- [населено място].

От показанията на свидетеля С. В. се установява какво се е случило при изземването на телевизора и какво е било състоянието на ищеца след изземването на телевизора.

С оглед на така установената фактическа обстановка, Административен съд София-град намира предявената искова молба за процесуално допустима, подадена от легитимирана страна и при наличие на правен интерес от предявяване. Разгледана по същество, същата се явява неоснователна и недоказана. Съображенията за това са следните:

Съгласно чл.7 от Конституцията на РБ държавата отговаря за вреди, причинени от незаконни актове или действия на нейни органи и длъжностни лица.Разпоредбата се съдържа в глава първа на [Конституцията](#), посветена на основните начала за държавно устройство, но същата не е пряк път за защита. Тя прогласява основен принцип, осъществяването на който трябва да се уреди със закон. Такъв закон е Законът за отговорността на държавата и общините за вреди. ЗОДОВ разграничи отговорността на два вида- отговорност за дейност на администрацията и отговорност за дейност на правозащитни органи, като в чл. 1.ал.1 от ЗОДОВ е посочено, че държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. По силата на алинея втора,исковете по ал.1 се разглеждат по реда,установен в [Административнопроцесуалния кодекс](#), като местната подсъдност се определя по [чл. 7, ал. 1](#)-искът за обезщетение се предявява пред съда по мястото на увреждането или по настоящия адрес или седалището на увредения срещу органите по [чл. 1, ал. 1](#) и [чл. 2, ал. 1](#), от чиито незаконни актове, действия или бездействия са причинени вредите

В разпоредбата на чл.203 АПК е регламентиран редът за предявяване на искове за обезщетения, а за неуредените въпроси за имуществената отговорност се прилагат разпоредбите на Закона за отговорността на държавата и общините за вреди,причинени на граждани и юридически лица. Съгласно [чл. 4 от ЗОДОВ](#) дължимото обезщетение е за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането. Отговорността е обективна и не е обвързана от наличието или липсата на вина у длъжностното лице, пряк причинител на вредите. Елемент от фактическия състав на отговорността на държавата е установяване незаконосъобразността на акта, действието или бездействието на държавния орган - т. е. ако изобщо не са регламентирани в закона, или ако противоречат на материално правни и процесуални норми. Отговорността не се презумира от закона, затова в тежест на ищеца е да установи наличието на кумулативно изискуемите се предпоставки за отговорността по [чл. 1 от ЗОДОВ](#) - незаконосъобразен акт, отменен по съответен ред, действие или бездействие на административен орган по повод изпълнение на административна дейност, настъпила вреда, причинна връзка между отменения акт, действие или бездействие и вредата.

При липсата на който и да било елемент от фактическия състав не може да се реализира отговорността по чл.1 от ЗОДОВ. Съгласно чл.205 от АПК,искът за обезщетение се предявява срещу юридическото лице,представявано от органа, от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинените вреди.

От така очертаната разпоредба е видно, че искът е осъдителен и с него се цели възмездяване на лицето, претърпяло вреди вследствие на незаконосъобразни актове, действия и бездействия. Но отговорността на държаната не е безусловна. За да бъде ангажирана, то следва да бъдат налице визираните в чл.1 от ЗОДОВ предпоставки-незаконосъобразен акт, действие или бездействие на орган или длъжностно лице на държавата, при или по повод изпълнение на административна дейност, отменени по съответния ред, вреда от такъв административен акт, причинна връзка между постановения незаконосъобразен акт, действие или бездействие и настъпилия вредоносен резултат. Съгласно ТЪЛКУВАТЕЛНО РЕШЕНИЕ № 3 ОТ 22.04.2005 Г. ПО ТЪЛК. ГР. Д. № 3/2004 Г., ОСГК НА ВКС.Обезщетение за вреди от незаконни административни актове, може да се иска след тяхната отмяна с решение на съда, като унищожаване, а при нищожните - с констатиране на нищожността в самия процес по обезщетяване на вредите. Когато вредите произтичат от фактически действия или бездействия на администрацията, обезщетението за тях може да се иска след признаването им за незаконни, което се установява в производството по обезщетяването - [чл. 1, ал. 2 ЗОДВПГ](#). В първия случай вземането за обезщетение за вреди става изискуемо от момента на влизане в сила на решението, с което се отменя незаконния административен акт. В случай, че вредите произтичат от нищожен акт - от момента на неговото издаване. При незаконни фактически действия на администрацията този момент е тяхното преустановяване. От така определените моменти на изискуемост, започва да тече погасителната давност и се дължи мораторна лихва.

В конкретната хипотеза, тъй като се претендират вреди от действия на ГД“ИН“ изразяващи се в изземване на телевизор, дарен му от друг лишен от свобода, искът се разглежда по реда на чл.284 и сл. от ЗИНЗС и исковата защита следва да се реализира по реда на Глава 7 от [ЗИНЗС](#). В мотивите към проекта на [Закон за изменение и допълнение на Закона за изпълнение на наказанията](#) и задържането под стража (№ 602-01-55 от 03.10.2016 г., 43-то НС), в които е посочено, че досегашният ред по [чл. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди](#) за разглеждане на икове на лишени от свобода за вреди, произтичащи от лоши условия на задържане, е обявен за неефективен с решението "Н. и други срещу България". Констатираните недостатъци на досегашната практика са: липсата на яснота относно това кои точно действия и бездействия на административния орган следва да докаже ищецът, за да бъде успешен искът му (параграф 195); твърде формалистичният подход при прилагане на принципа "affirmanti incumbit probatio" (тежестта на доказване е върху твърдящия), който не взема предвид трудностите, с които лишеният от свобода може да се сблъска при доказване на твърденията си (параграф 196); преценка на условията на задържане в светлината на националните правни норми, които уреждат отделни аспекти на условията на задържане, а не в светлината на кумулативния ефект на тези условия върху задържания с оглед на общата забрана за нечовешко и унизително отношение по чл. 3 от Конвенцията (параграф 197); отказът да се приеме презумпцията, че лошите условия на задържане

причиняват неимуществени вреди на задържания, както изисква практиката на ЕСПЧ (параграф 198); прилагане на разпоредбите на погасителната давност по начин, който не отчита продължаващата природа на поставянето в лоши условия (параграф 199).

Именно с приетите промени се цели преодоляване на тези недостатъци чрез въвеждането на специфично съдебно средство за лишени от свобода и задържани под стража за компенсиране на вреди в резултат на нарушение на забраната за изтезание, нечовешко или унижително отношение от страна на специализираните органи по изпълнение на наказанията, регламентирана изрично в новата редакция на [чл. 3 от ЗИНЗС](#). Тази забрана произтича пряко и от чл. 3 от ЕКЗПОСЧ, която по силата на [чл. 5, ал. 4 от Конституцията](#) е част от вътрешното право и има предимство пред националното законодателство.

Разгледани на тази плоскост, предпоставките на специфичния иск за вреди по реда на [чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС](#) са - акт, действие и/или бездействие на специализираните органи по изпълнение на наказанията, с което се нарушава чл. 3 от ЗИНЗС, настъпила, в резултат на нарушението неимуществена вреда в правната сфера на ищеца, която се предполага до доказване на противното по силата на въведената с разпоредбата на [чл. 284, ал. 5 от ЗИНЗС](#), оборима презумпция, че неимуществените вреди се предполагат до доказване на противното.

Искът отново е осъдителен и с него се цели овъзмездяване на лишения от свобода вследствие на претърпени от него неимуществени вреди в резултат на нарушение на чл.3 от ЗИНЗС и отговорността на държавата се ангажира при доказано подлагане на изтезания, на жестоко, нечовешко или унижително отношение /чл. 3, ал. 1/, както при поставянето на лицата в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието "лишаване от свобода" или "задържането под стража" изразяващи се в липса на достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност /чл. 3, ал. 2 от ЗИНЗС. По силата на [чл. 285, ал. 1 от ЗИНЗС](#), искът по [чл. 284, ал. 1](#) се разглежда по реда на [Глава Е. от Административнопроцесуалния кодекс](#), а ал. 2 на текста сочи като ответници органите по чл. 284, ал. 1, от чиито актове, действия или бездействия са причинени вредите. В Определение № 189 от 8.01.2018 г. на ВАС по адм. д. № 10037/2017 г., III о., докладчик председателят В. П. е посочено, че органите по [чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС](#) са "специализираните органи по изпълнение на наказанията", но нито ЗИНЗС, нито друг закон, нито от мотивите към Законопроекта за приемане на [ЗИД на ЗИНЗС](#) (ДВ, бр. 13/2017 г.), когато е въведено понятието, се дава определение кои са "специализираните" органи по изпълнение на наказанията и каква е отликата в техните правомощия спрямо общите "органи по изпълнение на наказанията". [ЗИНЗС](#) определя единствено кои са органите по изпълнение на наказанията, каквито без претенция за изчерпателност са министърът на правосъдието ([чл. 10](#)), главният директор на ГДИН ([чл. 13, ал. 2](#)), началникът на затвор ([чл. 15](#)), началникът на Областна служба "Изпълнение на наказанията" ([чл. 16а](#)) и началниците на пробационните служби и арести ([чл. 16](#)). Изпълнението на наказанията освен от установените органи се осъществява пряко и от служители в ГДИН и в

териториалните ѝ служби. Техните функции и статут е уреден в [глава IV от ЗИНЗС](#). Като се отчете, че забраната по [чл. 3 от ЗИНЗС](#) е обща и спазването ѝ е пряко задължение, както за административните органи по изпълнение на наказанията, така и за длъжностите лице (служителите) към местата за лишаване от свобода, то съдът е приел, че под понятието "специализирани органи" от [част VII на ЗИНЗС](#) следва да се разбира всеки административен орган или длъжностно лице, чийто правомощия, служебни или трудови задължения са свързани пряко с изпълнението на наказанията и постигането на неговите цели, описани в [чл. 2 от ЗИНЗС](#). При така направеното тълкуване на понятието "специализирани органи" следва да се разтълкува и приложението на [чл. 285, ал. 2 от ЗИНЗС](#), според който "искът (по [чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС](#)) се предявява ... срещу органите по [чл. 284, ал. 1](#), от чиито актове, действия или бездействия са причинени вредите". Буквалното тълкуване на нормата води до извод, че надлежен ответник по иска е конкретният административен орган или длъжностно лице, посочено в иска като причинител на вредите. Това разбиране, изведено при прочита на [чл. 285, ал. 2 от ЗИНЗС](#), ВАС е определил като неудачно и неефективно законодателно решение, спрямо критериите на [чл. 13 от Конвенцията](#), което само по себе си е насочено именно към създаването на ефективен компенсаторен механизъм спрямо нарушенията по [чл. 3 от Конвенцията](#). Относно неефективността на нормата е достатъчно да се отбележи, че потенциалното осъждане на административен орган или длъжностно лице, би довело до абсолютно сигурна невъзможност за реалното овъзмездяване на причинените вреди на ищците с оглед понасянето на отговорността от физическите лица, изпълняващи съответната длъжност. От друга страна, е налице липса на ясна нормативна уредба за евентуалното пренасяне на отговорността за изплащане на обезщетенията от ответника по иска към Държавата като общо обективно отговорна за причинените вреди, съгласно [чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС](#), което пренасяне да гарантира лесен и бърз достъп на ищеца до привеждането на съдебното решение в изпълнение. Нормата на [чл. 285, ал. 2 от ЗИНЗС](#), макар и въведена през 2017 г., е аналогична като ползвана законодателна техника спрямо нормата на [чл. 7 от ЗОДОВ](#) (ред. ДВ, бр. 60/1988 г.). От приемането на [чл. 7](#) през 1988 г. до сега, нормата предвижда, че "искът за обезщетение се предявява срещу органите по [чл. 1](#) и [2](#), от чиито незаконни актове, действия или бездействия са причинени вредите. По въпроса за пасивната процесуална легитимация по искове за обезщетение за вреди по [чл. 1](#) и [чл. 2 от ЗОДОВ](#) е налице значителна и последователна съдебна практика през последните години, като е достатъчно да се посочи, че с точка 6 от [Тълкувателно решение № 3 от 22.04.2004 г. на ВКС по тълк. гр. д. № 3/2004 г.](#), ОСГК, бе решено, че "Отговорността на държавния орган е специфично проявление на принципа за отговорност на работодателя по [чл. 49 ЗЗД](#) в областта на [ЗОДВПГ](#) (сега ЗОДОВ) и тази отговорност е също гаранционно обезпечителна. По исковете за обезщетяване на вреди, причинени на граждани, пасивно легитимиран е държавният орган, с който длъжностното лице, причинител на вредата, е в трудови или служебни правоотношения. Отговорността на държавния орган се обосновава с качеството му на възложител на работата, която се извършва в негов интерес, и с правото му на подбор на съответните длъжностни лица за изпълнение на определени трудови или служебни функции. "С други думи, правилото на [чл. 285, ал. 2 от ЗИНЗС](#) за определяне на ответник по иска по [чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС](#), следва да се тълкува, че искът се предявява срещу юридическото лице, с което длъжностното лице, причинител на вредата е в трудови или служебни правоотношения, от чиито актове, действия или бездействия са причинени вредите или чиято дейност се възлага или обезпечава от името и за сметка на юридическото лице и така тълкуван [чл. 285, ал. 2](#)

[от ЗИНЗС](#), макар като по нов и специален закон спрямо общите процесуални правила, уредени в [глава XI на АПК](#) "Производства за обезщетения", напълно съпада със смисъла на [чл. 205 от АПК](#), според който искът за обезщетение се предявява срещу юридическото лице, представлявано от органа, от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите. Последните според правилото на [чл. 205 АПК](#) са юридическите лица, представлявани от органа (в случая от специализираните органи по изпълнение на наказанията), от чиито незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите..

В настоящия случай на първо място, искът е насочен срещу надлежен ответник- Главна Дирекция "Изпълнение на наказанията", която е юридическо лице и надлежен пасивно легитимиран ответник по иска. Това е така, защото съгласно чл.12 от ЗИНЗС, прякото ръководство и контролът върху дейността на местата за лишаване от свобода и пробационните служби се осъществяват от Главна дирекция "Изпълнение на наказанията". Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" е юридическо лице към министъра на правосъдието със седалище С. и е на бюджетна издръжка. Затворите, поправителните домове и областните служби "Изпълнение на наказанията" са териториални служби на Главна дирекция "Изпълнение на наказанията"/ чл.12, ал.23 от ЗИНЗС. По силата на чл.16 от ЗИНЗС, Областните служби "Изпълнение на наказанията" обединяват, ръководят и контролират дейността на пробационните служби и арестите.

Нещо повече дори, съгласно чл.8 от ППЗИНС прякото ръководство и контролът върху дейността на местата за лишаване от свобода и пробационните служби се осъществяват от Главна дирекция "Изпълнение на наказанията", а съгласно чл.7, ал.1, б. „а“ от ППЗИНС, Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" осъществява методическо ръководство и контрол по изпълнението на наказанията, наложени с влезли в сила съдебни актове, спазването на правата и задълженията на лишените от свобода; взаимодействието с органите на съдебната власт за привеждане в изпълнение на мярката за неотклонение задържане под стража, законосъобразността при прилагане на дисциплинарните мерки спрямо лишените от свобода, разпределението на времето на лишените от свобода, състоянието на жилищно-битовата база; настаняването и разпределението на новопостъпилите, работата на комисиите по [чл. 73 ЗИНЗС](#); освобождаването от местата за лишаване от свобода.

От доказателствата по делото е видно, че ищецът е бил задържан под стража /който факт не се оспорва от страна на ответника по иска/ в Затвор- [населено място], като на дата 20.02.2024 година лицето - Г. И. К. с нотариално заверена декларация е дарил собствения му телевизор на ищеца- TURBO X, модел TXV-E2474, сериен номер TXV -E2474230500354, закупен лично от него от ТД "Фонд затворно дело" на 22.12.2023 година, а в хода на проверка е извършено претърсване в спалното помещение на ищеца и същият телевизор е иззет, на ищеца е наложено дисциплинарно наказание „ Писмено предупреждение“ със Заповед №135/13.03.2024 година на Началник на Затвор- [населено място], потвърдена със Заповед № Л-146712/02.04.2024 година на Главен директор на Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" – [населено място] за извършено нарушение от страна на ищеца на нормата на чл.97, т.2 от ЗИНЗС, според която лишените от свобода не могат да вземат, заемат, продават, купуват, даряват и заменят помежду си вещите, с които разполагат, /като именно получаването на дарен от друг подсъдим телевизор представлява извършено от него нарушение на нормата на чл.97, т.2 от ЗИНЗС. По

силата на чл.240 от ЗИНЗС доколкото в тази част не се предвижда друго, разпоредбите относно осъдените на лишаване от свобода се прилагат и по отношение на обвиняемите и подсъдимите с мярка за неотклонение задържане под стража. По силата на чл. 256,ал..1 от ЗИНЗС обвиняемите и подсъдимите имат право на свиждания, хранителни пратки, пратки с дрехи и други разрешени за лично ползване вещи, кореспонденция, престой на открито и суми за лични нужди, на телефонна връзка с роднини, близки, защитници и повереници по ред, установен от Главния директор на Главна дирекция "Изпълнение на наказанията", да ползват лично облекло и обувки, да получават и четат вестници, списания, книги, да слушат радиопредавания и да гледат телевизионни програми, парични суми до размера на една минимална работна заплата, установена за страната. Кореспонденцията на обвиняемите и подсъдимите не подлежи на проверка от администрацията, а свижданията, телефонните разговори и кореспонденцията на обвиняемите и подсъдимите с определени лица могат да бъдат забранени с писмено разпореждане на съответния прокурор или на съда, когато това се налага за разкриване или предотвратяване на тежки престъпления. Тези ограничения на свижданията, телефонните разговори и кореспонденцията не се отнасят до защитника и повереника, низходящите и възходящите по права линия без ограничения, съпруга, съпругата, братята и сестрите. Вътрешният ред в арестите, броят свиждания и времето за престой на открито се определят със заповед на главния директор на Главна дирекция "Изпълнение на наказанията". Изрично по силата на чл.257 от ЗИНЗС е посочено , че обвиняемите и подсъдимите в затворите могат да бъдат наказвани или награждавани с наградите и наказанията, предвидени в този закон.

Ищецът е наказан със Заповед на Началник на Затвор- [населено място] затова, че е приел в нарушение на нормата на чл.96,ал.2 от ЗИНЗС дарен му телевизор от друг подсъдим. Тази заповед е обжалвана от страна ищеца пред Главен диеректор на ГДИН, който е потвърдил издадената Заповед за налагане на дисциплинарно наказание „ Писмено предупреждение“, която заповед е окончателна и не предпоставя съдебен контрол. По този начин изземването на телевизора и наказването на ищеца за нарушение на забраната, визирана в нормата на чл.96,ал.2 от ЗИНЗС е влязло в сила. Следва да бъде посочено, че с разпоредбите на чл. 110 и чл. 111 от ЗИНЗС са предвидени възможностите за обжалване на заповедите на налагане на дисциплинарни наказания, като са разграничени съобразно наложеното наказание. В чл. 110 ЗИНЗС е посочено, че заповедите за дисциплинарно наказание, издадени от началниците на затворнически общежития и на поправителни домове, се обжалват пред началника на затвора. Заповедите, издадени от началника на затвора, подлежат на обжалване пред Главния директор на Главна дирекция "Изпълнение на наказанията", а в случаите по чл. 104, ал. 3 - пред министъра на правосъдието. Заповедите се обжалват в 7-дневен срок от запознаване на лишения от свобода със заповедта. Правомощието на компетентния орган е да се произнесе по жалбата с мотивирано решение, с което да отмени заповедта, да отхвърли жалбата и потвърди оспорената заповед или да отмени заповедта и върне преписката на органа, издал заповедта, с допълнителни указания. От своя страна нормата на чл. 111 ЗИНЗС изрично отграничава реда за обжалване на заповедите за наложено дисциплинарно наказание "Изолиране в наказателна килия" от останалите такива, като е посочено, че заповедта за дисциплинарно наказание изолиране в наказателна килия подлежи на оспорване пред административния съд по местоизпълнение на наказанието в тридневен срок от обявяването ѝ. В предвидения съдебен контрол са посочени и възможностите на съда при произнасяне, които не се отличават от тези на административния орган,

постановяващ решение - да потвърди заповедта, да отмени заповедта или да отмени заповедта и да върне преписката на органа, издал заповедта, със задължителни указания относно прилагането на закона. Именно еднаквите възможности при двата вида контрол - административен и съдебен - и разпоредбите на чл. 110 и чл. 111 ЗИНЗС, водят на извода за отлика на съдебния от административния контрол единствено за заповеди, касаещи дисциплинарно наказание "Изолиране в наказателна килия", да направи изключение за съдебен контрол само за най-тежкото от възможните дисциплинарни наказания, предвидени в чл. 101 от ЗИНЗС, но не и за останалите. Така, съобразявайки нормата на чл. 111 ЗИНЗС, възможност за оспорване пред съд е предвидена само за заповедта за налагане на дисциплинарно наказание "изолиране в наказателна килия", а по отношение на останалите дисциплинарни наказания, в това число и за наказание "Писмено предупреждение", регламентирано в чл. 101, т. 1 ЗИНЗС, е предвидено оспорване единствено по административен ред. По делото не се доказва, че отнемането на телевизора от ищеца се основава на действия, които не се основават на закона или на административен акт, а напротив – изземването на телевизора е вследствие на неправомерното поведение на ищеца- да получи дарен телевизор от друг подсъдим. Нещо повече дори- липсват доказателства след като е иззет телевизорът ищецът да е отправил Покана до Администрацията на затвор- [населено място] да поличи и придобие телевизор или пък да иска да гледа телевизионни програми и такива да са му отказани, за да бъде нарушено правото му да гледа телевизия, нито пък има доказателства за това от изземването на телевизора същият да е претърпял каквито и да било вреди, още повече, че не се доказва действие/бездействие на затворническата администрация-ограничаващо правото на гледане на телевизионни програми, което по своя интензитет да се квалифицира като нечовешко, унизително отношение по смисъла на чл. 3, ал. 1 и, ал. 2 от ЗИНЗС и чл. 3 от ЕКЗПЧОС, в резултат на което да са настъпили неимуществени вреди. Съгласно нормата на чл. 42, ал. 2 от ЗИНЗС, арестите са места за лишаване от свобода за настаняване на лица, задържани по реда на [Наказателно-процесуалния кодекс](#), като лицата по ал. 2 могат да се настаняват в затворите, поправителните домове и затворническите общежития от закрит тип по реда, предвиден в този закон.

В нормата на [чл. 3 от ЗИНЗС](#) е регламентирано, че осъдените не могат да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко или нечовешко отнасяне, като в ал. 2 в три точки са посочени съставите на изтезания, жестоко или нечовешко отношение. Тази забрана е във връзка със забраната за мъчение или нечовешко отнасяне, установена в [чл. 29, ал. 1 от Конституцията](#), както и със забраната за изтезания, установена в чл. 3 от Европейската конвенция за правата на човека и основните свободи (ЕКПЧ). Следва да бъде посочено, че нееднократно ЕСПЧ е посочвал в решенията си, че в общия случай присъдите и тяхното изпълнение не попадат в хипотезите на чл. 3 от Конвенцията, стига неудобствата и страданията, с които те обикновено са съпроводени да не надминават необходимото за изпълнението им. В решенията си ЕСПЧ подчертава, че приложението на чл. 3 от Конвенцията изисква засягането да води до унижение, което надминава това, което обикновено съпътства наказанието лишаване от свобода. (т. 111 от решението по делото Н. срещу България; т. 134 от Решение по делото М. срещу България; т. 45 от Решението по делото Т. Т. срещу България).

В конкретния случай, от събраните по делото доказателства-писмени, така и от показанията на свидетеля С. В., които настоящият състав намира за обективни, не може да се установи, че изземването на телевизора от Затворническата администрация и който е бил предоставен на ищеца от друго лице с нотариално заверена Декларация представлява незаконосъобразно действие, което не се

основа на закона или на административен акт и е довело до унизително и недостойно отношение към него, до заплаха за неговото здраве, развиване на фобия, чувство на безсилие, причиняване на тежки душевни болки и страдания, силна потиснатост и огорчение, нито се доказва, че изземването на телевизора е в разрез с всякакви нормални етични стандарти и човешко отнасяне. Не се доказва незаконосъобразно действие от страна на служителите на ответника. Вярно е, че органите, на които е възложено да осъществяват ръководство и контрол върху дейността по изтърпяване на наложено с присъда наказание или при изпълнение на мярка за неотклонение - задържане под стража са длъжни да осигуряват на осъдените лица и на задържаните под стража такива условия, които да не създават предпоставки за увреждане на физическото и психическото им здраве, нито на човешкото им достойнство, но не се доказва нарушение на разпоредбите на чл. 3 от Европейската конвенция за правата на човека и основните свободи и [чл. 29, ал. 1 от Конституцията на Република България](#), според която никой не може да бъде подлаган на мъчение, на жестоко, нечовечно или унижаващо отношение. Конвенцията е ратифицирана от Република България и на основание [чл. 5, ал. 4 от Конституцията](#) има пряко действие и съставлява част от вътрешното право. Спазването на принципите на [чл. 3 КЗПЧОС](#) в исковия период представлява задължение, пряко произтичащо от закон

От всичко изложено дотук, настоящият съдебен състав намира, че не се доказва по никакъв начин незаконосъобразни действия на Администрацията на Затвор – [населено място], които да са довели до преживяване на болки и страдания у ищеца, и които болки и страдания следва да бъдат репарирани. Не се доказва, че престоят му в Затвора – [населено място] и изземването на телевизора от ищеца да е причинило страдание и унижение на достойнството и то поради факта на самото изземване. Следва да бъде посочено, че съгласно чл. 5 Всеобщата декларация за правата на човека “Никой не трябва да бъде подлаган на изтезания или на жестоко, нечовешко унизително третиране.

В приетата от ОС на ООН през 1975 година Декларация за защита на всички лица от подлагане на изтезания или други форми на жестоко, нечовешко или унизително отнасяне или наказание, както в приетата през 1984 година Конвенция против изтезанията и други форми на жестоко нечовешко или унизително отнасяне или наказание, се приема, че терминът “изтезание” означава всяко действие, с което умишлено се причинява силно физическо или психическо страдание или болка на дадено лице, за да се получат от него сведения или признания, за да бъде наказано за действие, което то или трето лице е извършило или в извършването на което е заподозряно, или, за да бъдат сплашвани или принуждавани, когато такава болка или страдание се причиняват от длъжностно лице или е тяхно подстрекателство или явно, или мълчаливо съгласие. Независимо, че няма все още общоприето определение на понятието “жестоко, нечовешко или унизително отношение”, съгласно чл. 1, ал. 2 на Декларацията от 1975 г. “Изтезание представлява усложнена умишлена форма на жестоко, нечовешко или унизително отнасяне или наказание”. На практика за елементи на това отношение се приемат следните форми на физическо отнасяне: незаконосъобразни разпити, придружени с физическо насилие; кастрирането; осакатяване на женските полови органи; задържане в килии без осветление; недостатъчно храна или насилствено хранене; подлагане на биомедицински експерименти или даването на наркотици на задържани и затворници и др. В приетите под егидата на ООН през 1993 година Виенска декларация и програма за действие се приема, че изтезанията, чиито последици са унищожаването на човешкото достойнство и разрушаване на възможностите на жертвите да продължат живота и дейността си, са едно от най-отвратителните нарушения на

правата на човека. Съгласно Конвенцията против изтезанията и другите форми на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне, приета от Общото събрание на ООН на 10 декември 1984 год. и ратифицирана у нас с Указ 3384 на Държавния съвет на НРБ на 9 октомври 1986 година,

терминът изтезание означава всяко действие, с което умишлено се причинява болка на дадено лице, за да се получат от него или от трето лице сведения или признания, да бъде то наказано за действие, което то или трето лице е извършило, или в извършването на което е заподозряно, или да бъде то или трето лице сплашвано или принуждавано, или по каквато и да е причина, основаваща се на каквато и да е дискриминация, когато такава болка или страдание се причиняват от длъжностно лице или от друго официално действащо лице, или по негово подстрекателство, или с негово явно или мълчаливо съгласие. В това определение не се включват болката и страданието, които се причиняват единствено от законни санкции и които са присъщи за тези санкции или настъпват случайно от тях. Друго разпространено определение е прието в Т. декларация на Световната Медицинска Асоциация от 1975 год. Според нея изтезанието е съзнателно, систематично или без определена последователност причиняване на физическо или душевно страдание, от едно или повече лица, действащи самостоятелно или по заповед на овластено лице, целящо да принуди друго лице да съобщи информация, да направи признание или с някаква друга цел. „Други форми на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне или наказание“ означава всяко действие, с което умишлено се причинява силно физическо или психическо страдание или болка на дадено лице, когато такава болка или страдание се причинява от длъжностно лице или друго официално действащо лице или по негово подстрекателство, или с негово явно или мълчаливо съгласие. В това определение не се включват болката и страданието, които произтичат единствено от законни санкции и които са присъщи на тези санкции или настъпват случайно при тях. Основно задължение на упражняващия ръководство и контрол върху дейността на местата за лишаване от свобода държавен орган е да следи и да предотвратява всяко унижаване на човешкото достойнство на лицата, чиято лична свобода е ограничена с наложеното им наказание. Не се доказва ищецът да е поставен в неблагоприятни условия по смисъла на [чл. 3 от ЗИНЗС](#), което само по себе си да представлява третиране способно да породи у него емоционално и морално страдание, стрес и безпокойство, каквито той твърди и да доведе до перживяна ена неприятин есещцани а разивав на фобиа ,потиснатосто и огорчение.

Не се доказва и нарушение на нормата на чл.3 от ЗИНЗС сочеща,че осъдените и задържаните под стража не могат да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко, нечовешко или унижително отношение. По аргумент от нормата на чл.3,ал.2 от ЗИНЗС,за нарушение на ал. 1 се смята и поставянето в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода или задържането под стража, изразяващи се в липса на достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност.

С оглед на всичко изложено дотук, настоящият съдебен състав намира,че не са налице елементи от фактическия състав на чл.284 от ЗИНЗС- действие на длъжностните лица на ответника по иска да осигурят нормални условия за пребиваване в Затвор – [населено място] през посочения в исковата молба период, вследствие на това действие за ищеца да е настъпила вреда- неимуществена, която

да е пряка и непосредствена последица от това действие/ изземването на телевизора и бездействие– неосигуряване на възможност да гледа телевизия/ , и която вреда следва да бъде репарирана. Вредата не е пряка и непосредствена последица от бездействието и действието на длъжностни лица на ответника и не се намира в причинна връзка с него. Преки са само тези вреди, които са типична, нормално настъпваща и необходима последица от вредоносния резултат, т. е. които са адекватно следствие от увреждането. Непосредствени вреди са тези, които са настъпили по време и място, следващо противоправния резултат/. Не се доказва и наличие на причинна връзка между незаконосъобразното действие и твърдените вреди.

Според правната доктрина водещи при определянето на съдържанието на понятията „пряка и непосредствена последица“ са теорията за равноценността, според която един факт е причина за резултата, когато, ако този факт е липсвал, то резултатът не би настъпил, и адекватната теория, съгласно която причина са тези условия, които причиняват резултата нормално, типично, адекватно, а не по изключение.

В практиката на Върховния касационен съд, изразена в Решение № 81/27.1.2006 г. по гр.д. № 23/2005 г. на 4 гражданско отделение на ВКС, Решение № 129/25.07.2005 г. по гр.д. № 2439/2003 г. на същото отделение на ВКС и други е възприето разбирането, че "...непосредствени вреди са тези, които по време и място следват противоправния резултат, а преки са тези, обосновават причинната връзка между противоправността на поведението на деликвента и вредите". е налице причинна връзка по [чл. 4 от ЗОДОВ](#). Преки са само тези вреди, които са типична, нормално настъпваща и необходима последица от вредоносния резултат, т. е. които са адекватно следствие от увреждането. Непосредствени вреди са тези, които са настъпили по време и място, следващо противоправния резултат. В конкретния случай, вредите, които се претендират не са пряка и непосредствена последица от изземването на телевизора, а изземването е извършено вследствие на извършено нарушение от страна на ищеца на нормата на чл.96, ал.2 от ЗИНЗС.,

Вредата е неблагоприятна последица, която накърнява правната сфера на едно лице. Вредите се делят на две големи групи: имуществени (материални) вреди и неимуществени (морални) вреди. Имуществените вреди накърняват имуществената сфера на лицата. Това са правото на собственост, ползване, строеж, сервитут, правото на надстрояване, пристрояване, подстрояване, различните субективни права на вземане, наследствени права и т.н. При договорната отговорност се носи отговорност за имуществени вреди. От своя страна, имуществените вреди се делят на претърпени загуби и пропуснати ползи. Претърпяна загуба е онази разлика в имуществото на лицето, която се получава след неизпълнение на задълженията на другата страна по договора и при нея се съпоставя наличното имущество на изправната страна по време на възникването на задължението и наличното имущество на страната след неизпълнението на задължението и тази разлика се нарича претърпяна загуба. Пак в ТР № 1/15.03.2017 година на ВАС е посочено, че делата за обезщетения по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ са искиви производства, те се развиват по правилата на ГПК, доколкото материята не е уредена от АПК, и в тях страните могат да представят всички относими доказателства в подкрепа на твърденията си, да навеждат всякакви доводи в тяхна защита, да правят възражения и да се защитават с всички допустими от закона средства. И. на обезщетението от неправомерно увреждане не е и не може да се превърне обаче в средство за неоснователно обогатяване, поради което и съдът, спазвайки принципа на справедливостта и съразмерността, следва да присъди само и единствено такъв размер на обезщетение.

Незаконосъобразно действие, респективно незаконосъобразно бездействие на

административен орган или длъжностно лице при или по повод административна дейност могат да бъдат само – фактическо/ материално действие/, което се предприема без правно основание- нормативен или административен акт, бездействие, изразяващо се в неизвършване на фактическо действие, което органът или длъжностното лице са задължени да извършат по силата на закона, бездействие на административен орган или длъжностно лице по негово задължение, произтичащо пряко от нормативен акт. Незаконосъобразно е всяко бездействие, представляващо неизвършване на фактически действия в противоречие с предписано от императивна норма задължение и бездействието е основание за отговорност, когато се изразява в неизпълнение на административни правомощия, възложени по силата на служебно или трудово правоотношение в държавна или общинска администрация. Преценката за наличието на бездействие следва да бъде направена след анализ на нормативно установеното задължение или възможност за действие. Задълженията като дължими фактически действия на конкретния административен орган следва да не са абстрактни, а конкретно регламентирани в Конституцията, в законовите и подзаконовите нормативни актове, за да е възможно да са отграничени, когато тяхното неизпълнение влече последиците на отговорността по чл.1 от ЗОДОВ/ респективно по чл.284 от ЗИНЗС/. Незаконосъобразното действие по смисъла на чл.1 от ЗОДОВ не може да бъде юридическо или правно действие, защото юридическото действие трябва предварително да бъде отменено като административен акт, за да е допустимо сезирането на съда с посоченото основание чл.1 от ЗОДОВ и чл.284 от ЗИНЗС.

Искът за заплащане на обезщетение за претърпени неимуществени вреди в размер на 5000 лева за посочения в исковата молба период е недоказан и неоснователен и следва да бъде отхвърлен.

По иска за заплащане на обезщетение за претърпени имуществени вреди в размер на 247,94 лева вследствие на изземването на телевизора.

Този иск също е недоказан и неоснователен. По делото липсват доказателства, че телевизорът е бил в собственост на ищеца и че същият е с тази стойност 247,94 лева, а напротив доказано е, че той е собственост на друго лице, което го е дарило на ищеца в нарушение на нормата на чл.96, ал.2 от ЗИНЗС и за което притежание ищецът е наказан с налагане на дисциплинарно наказание „Писмено предупреждение“ с влязла в сила на 02.04.2024 година Заповед на Началник на Затвор- [населено място]. Липсват каквито и да било доказателства, че телевизорът е бил собственост на ищеца, и че същият вследствие на незаконосъобразни действия на затворническата администрация е бил иззет от ищеца и същият е лишен от възможността за го ползва. Не се доказва по никакъв начин претърпяна каквато и да е вреда – имуществена в този размер от ищеца за посочения в исковата молба период, още по- малко тази вреда да е причинена от незаконосъобразно действие на затворническата администрация на Затвор – [населено място]. Не се доказва и наличие на причинна връзка между твърдяната имуществена вреда и действията по изземването на телевизора от ищеца, собственост на друго лице, при което този иск е неоснователен и недоказан, и следва да бъде отхвърлен.

По иска за заплащане на законната лихва от края на увреждането -23.08.2024 година до окончателното изплащане на сумата.

Задължението за лихва има акцесорен характер и следва съдбата на главното вземане. Предвид неоснователността на исковете за заплащане на обезщетение за претърпени имуществени и неимуществени вреди, то и искът за заплащане на

законната лихва е неоснователен и следва да бъде отхвърлен.

В съответствие с разпоредбата на чл. 286,ал.2 от ЗИНЗС, когато искът се отхвърли изцяло, съдът осъжда ищеца да заплати разноските по производството. Разноските се заплащат от ищеца и при оттегляне на иска изцяло или при отказ от иска изцяло обстоятелството, че искът е отхвърлен изцяло. По силата на алинея трета на чл.286 от ЗИНЗС, когато искът се уважи изцяло или частично, съдът осъжда ответника да заплати разноските по производството, както и да заплати на ищеца внесената държавна такса. Съдът осъжда ответника да заплати на ищеца и възнаграждение за един адвокат, когато е имал такъв, съразмерно с уважената част от иска. Тъй като нормата на чл.286 от ЗИНЗС е специална и в нея не съществува празнота,както и с оглед практиката на ЕСПЧ, настоящият съдебен състав намира, че претенцията на ответника за присъждане на юрисконсултско възнаграждение е неоснователна и не подлежи на уважаване.

Воден от горното и на основание чл.203 АПК,вр.с чл.284 и сл. от ЗИНЗС, Административен съд София-град

Р Е Ш И :

ОТХВЪРЛЯ ИСКА НА Н. Г. В. от [населено място] срещу ГДИН за заплащане на обезщетение за претърпени от него имуществени вреди в размер на 247,94 лева- иззет телевизор, който му е дарен от друг подсъдим и сума в размер на 5000 лева – обезщетение за претърпени неимуществени вреди вследствие отнемането на телевизора от Администрацията на Затвор-[населено място] за периода 23.02.2024 година до 23.08.2024 година, ведно със законната лихва върху сумите, считано от края на увреждането- 23.08.2024 година до окончателното изплащане на сумите.

ОТХВЪРЛЯ ИСКАНЕТО НА ГЛАВНА ДИРЕКЦИЯ“ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАКАЗАНИЯТА“ ГР.С. ЗА ПРИСЪЖДАНЕ НА ЮРИСКОНСУЛТСКО ВЪЗНАГРАЖДЕНИЕ.

НА ОСНОВАНИЕ ЧЛ.138,АЛ.1 АПК ПРЕПИС ОТ РЕШЕНИЕТО ДА СЕ ИЗПРАТИ НА СТРАНИТЕ.

Решението подлежи на касационно обжалване пред ТРИЧЛЕНЕН СЪСТАВ НА АСГГ в 14 дневен срок от получаване на препис от същото, съгласно разпоредбата на чл.285,ал.2 от ЗИНЗС.

СЪДИЯ: